Εντυπώσεις του Μ. Γοργού από τη δίκη για τον φόνο του αστυφύλακα Γυφτοδημόπουλου

Ο Μ. Γοργός δεν υπήρξε ποτέ. Είναι μια σύνθεση του Πέτρου Πικρού, του Ε. Θωμόπουλου, ενδεχομένως του Βεν. Ζερβέα και άλλων ανώνυμων ή λιγότερο γνωστών δημοσιογράφων. Είναι ένας προάγγελος της λογοτεχνικής δημοσιογραφίας στον ελληνικό τύπο. Ένας χειρώνακτας της γραφής, που καταγράφει τη συναρπαστική δικαστική και αστυνομική καθημερινότητα του ελληνικού Μεσοπολέμου. Τις εξορύξεις των ιστοριών του και τις αναπαλαιώσεις των ρεπορτάζ του έχει αναλάβει ο Τάσος Θεοφίλου.

Χαλκίδα, 22 Δεκεμβρίου 1932

Όταν οι πέντε κατηγορούμενοι του περίφημου κομμουνιστικού εγκλήματος είδαν τους ομοϊδεάτες τους να ζητωκραυγάζουν «Θάρρος, σύντροφοι», «Μην δειλιάζετε από τον φασισμό» και «Ζήτω η 3η Διεθνής», ζητωκραύγασαν και αυτοί υπέρ του κομμουνισμού, χωρίς κανένα ίχνος ταραχής για τη βαριά τιμωρία που τους περίμενε. Το αδίκημα, το οποίο έχει χαρακτηριστεί φόνος εκ προμελέτης, συνεπάγεται την ποινή του θανάτου. Ωστόσο και οι πέντε τοποθετήθηκαν στο εδώλιο του κατηγορημένου φιλομειδέστατοι.

Στις 6:30 το πρωί έφθασαν από την Αθήνα ατμοπλοϊκώς, έχοντας επικεφαλής τον κομμουνιστή βουλευτή Μανωλέα, 25 κομμουνιστές, τους οποίους υποδέχτηκαν στην παραλία δεκάδες ομοϊδεάτες τους.

Η δίκη των δολοφόνων του αστυφύλακα Γυφτοδημόπουλου, τον οποίον ως γνωστόν δολοφόνησαν οι δικαζόμενοι στη Δραπετσώνα την 1η Αυγούστου 1931, έχει κινήσει το ενδιαφέρον ολόκληρου του νησιού, μέχρι του σημείου να κατέβουν χωρικοί στη Χαλκίδα για να παρακολουθήσουν την ακροαματική διαδικασία. Από τις 7:00 το πρωί πλήθος κόσμου κατέκλυσε τον χώρο γύρω από το Κακουργιοδικείο Χαλκίδας, αναμένοντας το άνοιγμα των θυρών της αίθουσας. Στις 9:00 η αίθουσα ήταν ασφυκτικά πλήρης.

Απουσιάζει ο κύριος κατηγορούμενος του εγκλήματος, Μιχάλης Μπεζεντάκος, καθώς τον Μάρτιο κατόρθωσε να δραπετεύσει από τις φυλακές Συγγρού. Οι υπόλοιποι έχουν υποστεί πραγματική μεταμόρφωση. Δεν είναι κουρελήδες, όπως τους γνωρίσαμε στα κρατητήρια μια μέρα μετά το έγκλημά τους. Είναι ντυμένοι άψογα και οι περισσότεροι έχουν παχύνει. Ιδιαιτέρως ο Μόσχος Δουλγέρης, ο περίφημος «κουλουρτζής», δικαίωσε με τη χθεσινή του εμφάνιση τη φήμη που είχε στη

Δραπετσώνα ως καρδιοκατακτητής. Είναι πραγματικά ένας ωραίος νέος και ντυμένος άψογα με σκούρα ρούχα, με κομψά δεμένο τον λαιμοδέτη και με παπούτσια καινούρια. Τον συναγωνίζεται σε κομψότητα ο Εμμανουήλ Βοσινάκης, υποδηματοποιός 21 ετών, με καλοχτενισμένα μαλλιά, μπλε φορεσιά και σκαρπίνια της ώρας.

«Εγώ δεν ήμουν κουμμουνιστής, αλλά αφού με κατηγόρησαν άδικα έγινα κουμμουνιστής στη φυλακή».

Άψογος και ο 20ετής μηχανουργός Αβραάμ Δερβίσογλου, και ο ποδηλάτης Γιάννης Καλογερίδης. Ο τελευταίος είναι κάπως τρομοκρατημένος και τα λόγια του βγαίνουν με δυσκολία.

Ως και ο 25ετής εργάτης Κωνσταντίνος Σαρίκας, που βρωμούσε ολόκληρος τότε, είναι πεντακάθαρος και ολοκαίνουριος, λες και μόλις βγήκε από τη βιτρίνα.

«Δεν είμαστε άνθρωποι του δρόμου», μου λέει μια στιγμή που με αντιλήφθηκε να κοιτάζω με έκπληξη. «Είμαστε εργάτες νοικοκύρηδες. Τότε που μας έπιασαν ήμασταν με τα ρούχα της δουλειάς και μας τα έσκισαν οι αστυνομικοί.»

Ο Πολυχρονόπουλος καταθέτει.

«Ήμουν αστυνομικός υποδιευθυντής Πειραιώς», θα καταθέσει ο τέως διευθυντής της Ασφάλειας Πειραιώς και νυν Αθηνών Ιωάννης Πολυχρονόπουλος. «Τότε είχαμε πληροφορίες ότι την 1η Αυγούστου θα λάμβαναν χώρα κομμουνιστικές συγκεντρώσεις. Λάβαμε όλα τα μέτρα. Στη Δραπετσώνα υπήρχε οργάνωση φραξιονιστών και το μεσημέρι έκανα επιθεώρηση. Είχα πληροφορίες ότι στις 8:00 το βράδυ στην Κοκκινιά θα έκαναν διαδηλώσεις με σημαίες οι κομμουνιστές. Συλλάβαμε μερικούς και ετοιμαζόμουν να φύγω με το αυτοκίνητο για τον Πειραιά όταν, τη στιγμή που θα αναχωρούσα, ήρθε ένας αστυφύλακας και μου είπε ότι σκότωσαν τον Γυφτοδημόπουλο στη Δραπετσώνα. Πήγα αμέσως, αλλά το πτώμα είχε μεταφερθεί στην Αστυνομία. Στον τόπο του εγκλήματος, γύρω από μια λάσπη αιματηρή, διακρίνονταν τα ίχνη πολλών υποδημάτων και φυσίγγια Μπράουνινγκ. Την επομένη βρέθηκε και μια σφαίρα. Έβαλα σκοπούς να φυλάξουν το μέρος και τοποθέτησα πέριξ μεγάλους λίθους. Μερικά από τα ίχνη αυτά είχαν γίνει με υποδήματα από καουτσούκ, όμως δεν εξακριβώθηκε σε ποιον ανήκουν.

Μέχρι τις 10:00 το βράδυ, το έργο της προανάκρισης κατευθύνθηκε στο να εξακριβώσει μήπως επρόκειτο περί καμιάς γυναικοδουλειάς ή περί εγκλήματος οφειλόμενου σε άλλη αίτια. Αργότερα όμως κάποιος αστυφύλακας μου έδωσε την πληροφορία ότι ο φονευθείς Γυφτοδημόπουλος είχε συνοδεύσει προ ολίγου έναν συλληφθέντα κομμουνιστή για να τον μεταφέρει στο Τμήμα.

Κατόπιν τούτου, διέταξα όπως ενεργηθούν προληπτικές συλλήψεις στη Δραπετσώνα, όπου υφίστατο οργάνωση Ποντίων κομμουνιστών, ισχυρότατη και επικίνδυνη. Συνελήφθησαν οπωσδήποτε δέκα ύποπτα πρόσωπα, μεταξύ των και ο Βοσινάκης, επί του οποίου κατασχέθηκε περίστροφο που του έλειπε μια σφαίρα. Το πιστόλι άνηκε στον αδερφό του. Ο ίδιος αρνήθηκε να προβεί σε οποιαδήποτε

ομολογία. Δικαιολόγησε την έλλειψη της σφαίρας λέγοντας ότι του έπεσε γιατί αγνοεί τον μηχανισμό του περιστρόφου.

Λίγο αργότερα συνελήφθη και ο Σαρίκας, αλλά μέχρι εκείνη τη στιγμή τίποτα το συγκεκριμένο δεν υπήρχε, εκτός των αλληλοσυγκρουόμενων καταθέσεων ορισμένων γυναικών. Την επομένη βρέθηκε από κάποιον διαβάτη και ένα ψάθινο καπέλο με κηλίδες αίματος, το οποίο –όπως εξακριβώθηκε– άνηκε σε αυτόν που πυροβόλησε τον δεύτερο αστυφύλακα. Κατά την προανάκριση ο Σαρίκας ομολόγησε ότι άνηκε στον Μόσχο Δουλγέρη, τον οποίον πιάσαμε τη νύχτα κοιμώμενο έξω από μια παράγκα της Δραπετσώνας. Στην οικία του βρέθηκε ένα πουκάμισο και παπούτσια με αίμα. Κατόπιν ομολογιών του Δουλγέρη, εξιστορώντας τη σκηνή του φόνου, είπε ότι ο ποδηλάτης ήταν ένας Γιάννης, με τον οποίο είχε εργαστεί στο Ψυχικό. Ο Γιάννης αυτός ήταν ο Καλογερίδης. Αυτός γνώριζε το σπίτι και τη διεύθυνση του Μπεζεντάκου, που είχε εξαφανιστεί.»

Ο μάρτυς Πολυχρονόπουλος, συνεχίζοντας, εκθέτει τις λεπτομέρειες των προ του φόνου γεγονότων. Κατά τη γνώμη του, αυτά συνέβησαν ως εξής:

«Ο Σαρίκας, έχοντας εντολή των κομμουνιστών να κατοπτεύσει τις κινήσεις των εντός του χοροδιδασκαλείου ευρισκόμενων αστυνομικών, συλλαμβάνεται από τον διαμερισματάρχη και παραδίδεται στον Γυφτοδημόπουλο για να παραπεμφθεί στο Τμήμα. Ο ποδηλάτης Καλογερίδης παρακολουθεί εξ αποστάσεως. Σε ένα ερημικό σημείο εμφανίζονται οι Μπεζεντάκος και Δουλγέρης με προτεταμένα τα περίστροφα και διατάσσουν τον αστυφύλακα να σηκώσει τα χέρια. Ο Σαρίκας αμέσως επιτίθεται κατά του Γυφτοδημόπουλου και τον αφοπλίζει. Ακολουθούν τέσσερις πυροβολισμοί, τους οποίους έριξαν πιθανώς οι Μπεζεντάκος, Δουλγέρης και Βοσινάκης.»

Έπειτα είναι σειρά της **Θεοδώρας Βούλγαρη** να καταθέσει.

Θεοδώρα Βούλγαρη: Είδα τρεις ανθρώπους να περιμένουν σε τρεις γωνίες του δρόμου κοντά στο σπίτι μου. Νόμιζα πως περίμεναν κορίτσια. Σε λίγο είδα έναν αστυφύλακα μαζί με κάποιον πολίτη να περνούν από τον δρόμο όπου ήταν οι τρεις. Τότε οι τρεις αυτοί έτρεξαν από τις γωνίες τους προς τον αστυφύλακα. Ένας φώναξε: «Ψηλά τα χέρια!» και αμέσως άρχισε καυγάς. Έγιναν όλοι μαλλιά κουβάρια. Έπειτα άκουσα έναν πυροβολισμό και είδα τον αστυφύλακα να πέφτει κάτω. Είδα τρία περίστροφα, χωρίς να διακρίνω τα πρόσωπα που τα κρατούσαν.

Πρόεδρος: Στον ανακριτή είπες άλλα πράγματα.

Θεοδώρα Βούλγαρη: Όχι, δεν είπα.

Πρόεδρος: Ώστε πάντοτε οι ανακριτές και οι αστυνομικοί λένε ψέματα;

Θεοδώρα Βούλγαρη: Εσείς πάτε να κρεμάσετε τους ανθρώπους. Σας λέω αυτά. Εσείς τι θέλετε να πω;

Ο πρόεδρος διατάσσει τη σύλληψή της για ψευδορκία. Δημιουργείται θόρυβος στο ακροατήριο. Είναι δέκα το βράδυ και ο πρόεδρος διακόπτει τη συνεδρίαση για την επομένη. Βραδύτερα η μάρτυς αφέθηκε ελεύθερη.

Χαλκίδα, 23 Δεκεμβρίου 1932

Με εξαιρετικά ηλεκτρισμένη την ατμόσφαιρα εξαιτίας των φημολογούμενων εκτρόπων και των ληφθέντων αστυνομικών μέτρων, επαναλαμβάνεται στις 9:00 η συνεδρίαση του Κακουργιοδικείου.

Η είσοδος του δικαστηρίου φρουρείται από ισχυρές δυνάμεις χωροφυλάκων. Ο επικεφαλής της αντικομμουνιστικής ομάδας της ειδικής ασφάλειας Αθηνών με τρεις χωροφύλακες καλείται προς αναγνώριση των εξ Αθηνών αφιχθέντων κομμουνιστών. Οι κομμουνιστές αυτοί καλούνται να αποχωρήσουν εντός της ημέρας, αλλιώς θα συλληφθούν.

Στις 9:00 ξεκινά η συνεδρίαση. Πρώτος καλείται ο μάρτυρας Γ. Μανέτας, κουλουροπώλης, ο οποίος δύο μήνες πριν τον φόνο του Γυφτοδημόπουλου είχε συνεταιριστεί με τον Δουλγέρη.

«Τη νύχτα του φόνου ήρθε στο δωμάτιο που μέναμε με ξένο καπέλο. Μου είπε ότι σκοτώθηκε ένας αστυφύλακας. Την άλλη μέρα ήταν καταπονημένος και άκεφος, δεν μπορούσε να φωνάξει για να πουλήσει τα κουλούρια του, πράγμα που με έκανε να υποψιαστώ ότι αυτός ήταν ο δολοφόνος του αστυφύλακα και να διαλύσω τον συνεταιρισμό.»

Η Ιουλία Κόλλια, ετών 28, αυτόπτης μάρτυρας του φόνου, είπε:

«Εκείνη την ώρα άκουσα τη γειτόνισσά μου Αγλαΐα Κεσάπογλου να φωνάζει: “Βρε τον παλιάνθρωπο τον αστυφύλακα! Σκότωσε τον άνθρωπο που ουρούσε”, διότι πράγματι ένας εκ των δολοφόνων που διέκρινα νόμισα και εγώ ότι αυτό έκανε. Κατόπιν όμως είδα ότι σκοτωμένος ήταν ο αστυφύλακας. Όταν είχα σχηματίσει την εικόνα αυτή στο μυαλό μου, είδα τρεις ανθρώπους να φεύγουν τρέχοντας και τρομαγμένη λιποθύμησα.»

Ο μάρτυς Σπυρίδων Βασίλας, αρχιφύλακας της Αστυνομίας Πειραιώς, είπε:

«Το βράδυ εκείνο, τρία λεπτά αφότου έγινε γνωστός ο φόνος, διαιρεθήκαμε σε περιπολίες και εγώ περιπολούσα κατά μήκος της οδού Σαλαμίνος. Σε μια στιγμή είδα τον Βοσινάκη με δυο άλλους. Μόλις με διέκρινε έκανε να φύγει, τότε εγώ έτρεξα και τον έπιασα με τους φίλους του. Βρήκα το πιστόλι και του είπα: “Βρε αφιλότιμε, εσύ τον σκότωσες;” Το πιστόλι ήταν ακόμα ζεστό και μύριζε. “Όχι, μου το έδωσε το πιστόλι ο πατέρας μου”, απάντησε.»

Απόγευμα.

Περίπου στις 4:00 το απόγευμα, μετά από διακοπή της συνεδρίασης, ο συνήγορος Κωνσταντογιάννης διαμαρτύρεται εκ μέρους της υπεράσπισης, διότι οι συνήγοροι υποβλήθηκαν σε έρευνα κατά την είσοδό τους στο δικαστήριο. Ο πρόεδρος εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός, δηλώνοντας ότι δεν διέταξε κάτι τέτοιο. Ο εισαγγελέας επίσης εκφράζει τη λύπη του, λέγοντας ότι η έρευνα έγινε εκ παρεξηγήσεως από την Αστυνομία, λόγω των μέτρων που ελήφθησαν για την εξασφάλιση της τάξης κατόπιν των απειλητικών επιστολών και προκηρύξεων που κυκλοφόρησαν στην πόλη.

Στο δικαστήριο επίσης απεστάλησαν απειλητικές ανώνυμες επιστολές από τον Πειραιά, τη Θεσσαλονίκη και την Ξάνθη, έχοντας όμως τον ίδιο γραφικό χαρακτήρα, με τις οποίες ζητείται η

αθώωση των κατηγορουμένων, «αλλιώς θα προβούν οι κομμουνιστές σε αντίποινα, διότι η επανάσταση δεν είναι μακριά».

Στον πρόεδρο του δικαστηρίου και τον προϊστάμενο των ενόρκων απεστάλησαν εξήντα τηλεγραφήματα κομμουνιστικών επαρχιακών οργανώσεων, οι οποίες ζητάνε την άμεση απόλυση και αθώωση των κατηγορουμένων.

Είναι σειρά του βουλευτή Πειραιώς Μανωλέα να καταθέσει. Αυτός λέει ότι ανήκει στο ΚΚΕ και την ιστορία του τη γνωρίζει πολύ καλά. Ουδέποτε υπήρξε περίπτωση ατομικής τρομοκρατίας. Στους δρόμους κατέρχονται για τα ζητήματά τους και όχι για να μεταχειριστούν όπλα, τα οποία είναι «μόνο απώτερος σκοπός μας όταν καταλάβουμε την εξουσία». Καταλήγει ότι οι κατηγορούμενοι είναι όργανα της αστικής τάξης, συνεπώς δεν είναι δυνατόν να φονεύσουν τον αστυφύλακα!

Ο μάρτυς Νομικός υποστηρίζει ότι η ενοχή των κατηγορουμένων σκηνοθετήθηκε από την Αστυνομία.

Οι απολογίες.

Έπειτα ξεκινούν οι απολογίες. Πρώτος ο Σαρίκας, είπε ότι πληροφορήθηκε από τον αδελφό του για την αντιπολεμική συγκέντρωση και μετέβη στον τόπο της διαδήλωσης, όπου συνελήφθη και παραδόθηκε στον Γυφτοδημόπουλο για να τον μεταφέρει στο Τμήμα. Καθ’ οδόν παρουσιάσθηκε με προτεταμένο το περίστροφο ο Μπεζεντάκος, ο οποίος και πυροβόλησε κατά του αστυφύλακα, και επωφελούμενος από την προκληθείσα σύγχυση δραπέτευσε. Όταν προχώρησε, άκουσε δυο ακόμα πυροβολισμούς και μια φωνή: «Τα χέρια πάνω!» Εκτός από τον Μπεζεντάκο και τον Καλογερίδη στο ποδήλατο, κανέναν άλλον δεν αντιλήφθηκε λόγω του σκοταδιού. Από τον τόπο των σκηνών κατευθύνθηκε στο καφενείο, όπου ανέφερε τα διατρέξαντα στο καφεπώλη, ο οποίος του συνέστησε να φύγει για να μην συλληφθεί. Έπειτα εξέθεσε τις κακώσεις τις οποίες υπέστη στην Αστυνομία και τόνισε, καταλήγοντας, ότι καθόλου δεν συμμετείχε στο έγκλημα.

Στη συνέχεια απολογείται ο Βοσινάκης, ο οποίος λέει ότι το περίστροφο το είχε στη ζώνη του χάριν επιδείξεως όταν συνελήφθη στην οδό Σαλαμίνος, από όπου όφειλε να διέλθει για να μεταβεί στην οικία του.

Ο Δερβισόγλου απολογούμενος αφηγείται τη σκηνή του φόνου, τονίζοντας ότι αυτός μαζί με τους Δουλγέρη, Μπεζεντάκο και Καλογερίδη θέλησαν να απελευθερώσουν τον Σαρίκα και ο Γυφτοδημόπουλος επιχείρησε να βγάλει περίστροφο. Κατά τη διάρκεια της απολογίας του ισχυρίστηκε ότι ο αστικός τύπος χρησιμοποίησε ένα τυχαίο γεγονός για να συκοφαντήσει τον κομμουνισμό. Ο Δουλγέρης έπιασε από το χέρι τον Γυφτοδημόπουλο και το πιστόλι εκπυρσοκρότησε, οπότε τράπηκε σε φυγή. Τον πρόφτασε όμως ο Δουλγέρης και του ενεχείρισε το περίστροφο του Γυφτοδημόπουλου, το οποίο έριξε στη θάλασσα. Στο ίδιο πνεύμα, επιρρίπτοντας την πράξη στον Μπεζεντάκο, απολογήθηκαν και οι Καλογερίδης και Δουλγέρης.

Ο εισαγγελέας αγορεύοντας ζήτησε την απαλλαγή λόγω αμφιβολιών του Βοσινάκη, την καταδίκη του Δουλγέρη για αυτουργία φόνου και των λοιπών, Σαρίκα, Καλογερίδη και Δερβισόγλου, για συνέργεια.

Ακολούθως άρχισαν να αγορεύουν οι συνήγοροι. Άπαντες υποστήριξαν ότι δεν πρόκειται περί φόνου, αλλά περί αναιρέσεως (εξ αμελείας).

Αθήνα 27 Δεκεμβρίου 1932

Καμιά φορά η σύμπτωση, το εντελώς τυχαίο γεγονός, παίζει αποφασιστικό ρόλο στην τύχη και τη ζωή μερικών ανθρώπων. Ακόμα και όταν οι άνθρωποι αυτοί είναι κατ' ουσίαν ξεγραμμένοι από την ζωή, όπως συνέβη με τους φονείς του ατυχούς αστυφύλακα Γυφτοδημόπουλου στη Χαλκίδα, για τους οποίους αν και δεν υπήρχαν αυτόπτες μάρτυρες, πλην της γυναίκας η οποία στο τέλος τα έμπλεξε κατά την εξέτασή της και απειλήθηκε με σύλληψη για ψευδορκία, ο τρόπος με τον οποίον εκτελέστηκε το έγκλημα και η αγανάκτηση που είχε ξεσηκώσει τότε προεξοφλούσαν τουλάχιστον τα κεφάλια μερικών, αν όχι όλων των κατηγορουμένων.

Είναι γνωστό σε όσους έχουν παρακολουθήσει τόσο σοβαρές δίκες, που είναι δυνατόν να καταλήξουν στην επιβολή βαρύτατων ποινών και μάλιστα στην ποινή του θανάτου, πόσο βαριά είναι η ατμόσφαιρα υπό την οποία διεξάγονται και πόσο έκδηλη η αγωνία και η συγκίνηση των προσώπων της δίκης.

Ο άγνωστος άνθρωπος του ακροατηρίου πρώτος από όλους είναι συνοφρυωμένος και, καθώς ακούει τις φρικιαστικές λεπτομέρειες μιας σοβαρής εγκληματικής πράξης (όταν είναι μάρτυρας κατηγορίας) ή τα ελαφρυντικά υπέρ του κατηγορουμένου (όταν είναι μάρτυρας υπερασπίσεως), νιώθει μέσα του όλη την πάλη που διεξάγουν απεγνωσμένα υπεράσπιση και κατηγορία. Αισθάνεται ένα βαρύ αίσθημα: μίσος, οργή, ακόμα και αγωνία ανακατεμένη με οίκτο για τη φοβερή θέση στην οποία βρίσκονται όσοι καταδικάζονται σε βαριές ποινές.

Στην ίδια θέση βρίσκονται όλα τα πρόσωπα του Δικαστηρίου. Εισαγγελείς, ένορκοι, συνήγοροι, μάρτυρες, φρουροί των κατηγορουμένων...

Έτσι και η δίκη της Χαλκίδας διεξήχθη κάτω από βαριά ατμόσφαιρα. Ασήμαντα γεγονότα, όπως το τυχαίο σβήσιμο των φώτων σε μια στιγμή της διαδικασίας, δεν έπαψαν να παίρνουν τραγικές διαστάσεις στη φαντασία μερικών, και υποθέσεις όπως η δήθεν διάρρηξη του Κακουργιοδικείου για την κλοπή της δικογραφίας κατάντησαν να παρουσιάζονται ως πραγματικά γεγονότα.

Υπό αυτές τις συνθήκες πέρασαν η πρώτη και η δεύτερη μέρα της δίκης και ήλθε η μέρα της απόφασης. Ήταν η μέρα κατά την οποία οι συνήγοροι των κατηγορουμένων δεν απέκρυπταν τις ανησυχίες τους για την τύχη των πελατών τους, μολονότι από όλα σχεδόν τα μέρη της Ελλάδας κατέφθαναν τηλεγραφικές εκκλήσεις προς τον προϊστάμενο των ενόρκων υπέρ των κατηγορουμένων από αριστερές εργατικές οργανώσεις και κομμουνιστικές ομάδες.

Και τότε, την ώρα ακριβώς που οι κατηγορούμενοι φαίνονταν απελπισμένοι, οι συνήγοροι εκδήλωναν τους φόβους τους και οι ένορκοι αποσύρονταν στη μακρά διάσκεψη, που κράτησε δύο και πλέον ώρες, για να εκδηλώσουν την ετυμηγορία τους, ήρθε ένα ανέλπιστο για τους κατηγορούμενους γεγονός.

Ο κόσμος έξω στους δρόμους είχε ξεσηκωθεί και γιόρταζε τα Χριστούγεννα. Τα παιδάκια με τα

τριγωνάκια και τις χαριτωμένες φωνές τραγουδούσαν τα κάλαντα στις πόρτες των σπιτιών και στα καταστήματα. Και, πάνω από όλα, ένας όμιλος κοριτσιών τριγυρνούσε στα κεντρικότερα μέρη της πόλης ψάλλοντας κάλαντα για κάποιον φιλανθρωπικό σκοπό. Μια στιγμή που οι ένορκοι βρίσκονταν στην ιδιαίτερη αίθουσα των διασκέψεων, ο χαριτωμένος αυτός όμιλος στάθηκε σε ένα κατάστημα ακριβώς απ’ έξω, στη γωνία του Κακουργιοδικείου, και η μελωδία τους γέμισε την ατμόσφαιρα. Πώς να μην μιλήσει στην καρδιά των ενόρκων η μελωδία αυτή, και πώς να μην τους κάνει σκεπτικούς στο να επιβάλλουν μια θανατική καταδίκη;;

Έτσι πήραν την απόφαση, σύμφωνα με την οποία η μεγαλύτερη επιβληθείσα ποινή είναι του Δουλγερίδη, καταδικασμένου σε 19 χρόνια πρόσκαιρα δεσμά. Ο Δερβισόγλου καταδικάστηκε σε 14, οι Σαρίκας και Καλογερίδης σε 12 και ο Βοσινάκης κρίθηκε αθώος.

*Η κεντρική φωτογραφία που συνοδεύει τη δημοσίευση επιγράφεται ως εξής: **"Οι κατηγορούμενοι εις το εδώλιον"**

Ο Τάσος Θεοφίλου είναι συγγραφέας, μέλος του συνεργατικού εκδοτικού εγχειρήματος Red n' Noir.